

Obsah

AUTORSKÝ KOLEKTIV OBECNÉ ČÁSTI	V
PODEKOVÁNÍ	XI
OBECNÁ ČÁST	
1. ÚVOD	3
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
2. PRIMÁRNÍ PÉČE	5
2.1. Primární péče a její místo ve zdravotnickém systému	5
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
2.2. Historie a perspektivy primární péče v České republice	6
<i>(Svatopluk Býma)</i>	
2.3. Poskytovatelé primární péče	9
<i>(Jiří Holub)</i>	
2.4. Domácí péče	12
<i>(Eva Marková, Blanka Misconiová)</i>	
2.5. Primární péče v Evropě a ve světě	15
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
2.6. Programy Světové zdravotnické organizace a jejich realizace v rámci primární péče	19
<i>(Alena Šteflová)</i>	
3. DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ČESKÉ REPUBLIKY	21
<i>(Jiří Holub)</i>	
4. ZDRAVOTNÍ STAV OBYVATELSTVA	25
<i>(Jiří Holub)</i>	
5. VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ	27
5.1. Všeobecné praktické lékařství, definice a charakteristika	27
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
5.2. Všeobecné praktické lékařství jako akademický obor	28
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
5.2.1. Všeobecné praktické lékařství na českých lékařských fakultách	30
5.2.2. Výuka studentů v ordinacích všeobecných praktických lékařů	30
5.2.3. Náplň stáže studenta v ordinaci praktického lékaře školitele	31
5.3. Specializační příprava ve všeobecném praktickém lékařství	33
<i>(Josef Štolfa)</i>	
5.3.1. Specializační příprava	33
5.3.2. Akreditace pro poskytování vzdělávání ve všeobecném praktickém lékařství	36
5.3.3. Rezidenční program	36
5.4. Možnosti celoživotního profesního rozvoje všeobecného praktického lékaře	37
<i>(Bohumil Seifert)</i>	
5.5. Mezinárodní organizace všeobecných praktických a rodinných lékařů	38
<i>(Václav Beneš)</i>	
5.6. Mladí praktičtí lékaři	40
<i>(Norbert Král)</i>	

6. VŠEOBECNÁ PRAXE	41	6.8.9. Zdravotnická dokumentace	65
6.1. Založení a vedení soukromé lékařské praxe v České republice	41	6.8.10. Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků	66
6.1.1. Možnosti lékaře po promoci	41	6.8.11. Právní odpovědnost	67
6.1.2. Založení soukromé praxe v České republice	42	6.9. Zvláštnosti poskytování zdravotní péče cizincům	67
6.1.3. Vedení ordinace praktického lékaře	43	<i>(Jáchym Bednář, Václav Beneš)</i>	
6.2. Vybrané problémy spojené s vlastnictvím nestátního zdravotnického zařízení	44	6.9.1. Úvod do péče o migranty	68
<i>(Adam Doležal, Jakub Uher)</i>		6.9.2. Komunikace s cizinci ve zdravotnictví	71
6.2.1. Prodej lékařské praxe	44	6.10. Etika a morálka	74
6.2.2. Postup při úmrtí provozovatele lékařské praxe	45	<i>(Josef Kořenek, Jiří Šimek)</i>	
6.3. Rozsah služeb poskytovaných ve všeobecné praxi	45	6.10.1. Lékařská etika – mravní skelet medicíny	74
<i>(Jáchym Bednář, Bohumil Seifert)</i>		6.10.2. Morálka ve všeobecném praktickém lékařství	75
6.3.1. Prostorové a přístrojové vybavení všeobecné praxe	45	7. KLINICKÉ PŘÍSTUPY VE VŠEOBECNÉM PRAKTICKÉM LÉKAŘSTVÍ	79
6.3.2. Základní dovednosti praktického lékaře	48	7.1. Klinické přístupy praktického lékaře	79
6.3.3. Profil práce praktického lékaře	51	<i>(Bohumil Seifert)</i>	
6.3.4. Odesílání pacientů do sekundární péče	53	7.2. Konzultace praktického lékaře	80
6.4. Vedení zdravotnické dokumentace	55	<i>(Bohumil Seifert)</i>	
<i>(Bohumil Seifert)</i>		7.2.1. Obsah a způsob konzultace	81
6.5. Využití informačních technologií ve všeobecné praxi	56	7.3. Komunikace s pacientem a jeho rodinou	83
<i>(Cyril Mucha)</i>		<i>(Radkin Honzák)</i>	
6.6. Zdravotní sestra ve všeobecné praxi	58	7.3.1. Psychologické aspekty práce praktického lékaře	83
<i>(Jana Vojtíšková)</i>		7.3.2. Umění komunikace	85
6.6.1. Role a úkoly všeobecné sestry v ordinaci praktického lékaře	58	7.4. Cesta k diagnóze	86
6.6.2. Profil práce všeobecné sestry	59	<i>(Jaroslava Laňková)</i>	
6.6.3. Celoživotní profesní rozvoj všeobecné sestry	60	7.4.1. Symptoma a syndrom	86
6.7. Optimalizace průchodu pacientů všeobecnou praxí	60	7.4.2. Diagnóza v primární péči a ve specializované ordinaci	87
<i>(Bohumil Seifert)</i>		7.5. Terapeutické volby a základní léčebné přístupy	88
6.8. Právní aspekty poskytování zdravotní péče ve všeobecných praxích	62	<i>(Jaroslava Laňková, Bohumil Seifert)</i>	
<i>(Jitka Stolínová, Jolana Těšinová)</i>		7.5.1. Základní léčebné přístupy	88
6.8.1. Poučení a informovaný souhlas pacienta	62	7.5.2. Alternativní medicína	89
6.8.2. Právo na svobodné rozhodnutí (právo na informovaný souhlas)	63	7.6. Mezioborová spolupráce	90
6.8.3. Terapeutické privilegium	63	<i>(Jana Vojtíšková)</i>	
6.8.4. Stav nouze vyžadující neodkladná řešení	63	7.7. Lékařská první pomoc a neodkladná resuscitace	91
6.8.5. Právo na odmítnutí zdravotního výkonu pacientem	63	<i>(Rudolf Červený)</i>	
6.8.6. Dříve vyslovená přání	64	7.7.1. Praxe a výuka	91
6.8.7. Odmítnutí přijetí pacienta do péče	64	7.7.2. Základní právní normy	92
6.8.8. Lex artis	64	7.7.3. Praktický lékař v systému přednemocniční neodkladné péče	92
		7.7.4. Neodkladná resuscitace	92
		7.8. Péče o pacienty s chronickým onemocněním	95
		<i>(Bohumil Seifert, Petr Zeman)</i>	
		7.8.1. Pacient s chronickým onemocněním	96
		7.8.2. Dispenzarizace	97

KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA

Diagnostika a terapie mužské erektilní dysfunkce – novelizace 2012

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Zlatko Pastor, Soukromé sexuologické centrum GONA, Sexuologická společnost ČLS JEP

MUDr. Libor Zámečník, Ph.D., FEBU, Urologická klinika, VFN Praha

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Martin Hollý, Psychiatrická léčebna Bohnice, Praha 8

MUDr. Daniela Čechurová, Diabetologické centrum I. IK, FN Plzeň

OPONENTI:

doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc., Sexuologická společnost ČLS JEP

MUDr. Marie Manoušková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Základní informace	244
1. Definice erektilní dysfunkce	244
2. Výskyt poruch erekce	244
3. Mechanismus erekce, klasifikace poruch ed, rizikové faktory	244
4. Etiologie ED	244
4.1 Organické příčiny ED	245
4.3 ED vyvolané medikamenty a jinými chemickými látkami	246
4.4 ED vyvolané jinými faktory	246
5. Diagnostika poruch erekce	246
5.1 Základní vyšetření	246
5.2 Speciální laboratorní vyšetření	247
5.3 Přístrojové rozšířené vyšetření a speciální testy	248
6. Terapie ED	248
6.1 Léčba první linie	248
6.2 Léčba druhé linie	250
6.3 Léčba třetí linie	251
7. Závěr	252
Literatura	252

Chronická žilní onemocnění

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Jana Vojtíšková

AUTOŘI:

doc. MUDr. Debora Karetová, CSc., Česká angiologická společnost ČLS JEP

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Jana Vojtíšková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Sabina Švestková, Ph.D., Dermatovenerologická klinika FN Brno

MUDr. Karel Novotný, Kardiologická klinika, FN Motol

MUDr. Karel Roztočil, CSc., Česká angiologická společnost ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Václav Beneš, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Alena Pospíšilová, CSc., Dermatovenerologická klinika FN Brno

doc. MUDr. Lenka Veverková, Ph.D., I. Chirurgická klinika FN u Sv. Anny v Brně

MUDr. Irena Muchová, Cévní, interní a rehabilitační s. r. o., Praha 5

OBSAH

1. Charakteristika a vymezení chronických žilních onemocnění	256
2. Epidemiologie	256
3. Etiopatogeneze	256
4. Klinické projevy	257
5. Klasifikace	257
6. Diagnostika	257
7. Léčba	258
7.1 Konzervativní léčba	258
7.2 Intervenční – radikální léčba	261
8. Akutní komplikace varixů	262
8.1 Varikoflebitida	262
8.2 Krvácení z varixu	262
9. Posudková problematika	262
10. Závěr	262
11. Literatura	263
12. Příloha	263

PNEUMOLOGICKÁ PROBLEMATIKA

Asthma bronchiale

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc.

AUTOŘI:

doc. MUDr. František Salajka, CSc., Fakultní nemocnice, Hradec Králové

prim. MUDr. Viktor Kašák, Lerymed, Praha

prim. MUDr. Irena Krčmová, Ph.D., Fakultní nemocnice, Hradec Králové

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc., Fakulta vojenského zdravotnictví, Hradec Králové

OPONENTI:

doc. MUDr. Jaroslav Musil, Ph.D., Pneumologická klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod	266
2. Definice	266
3. Epidemiologie	266
4. Etiopatogeneze	266
5. Klinický obraz	266
6. Diagnóza astmatu	267
7. Diferenciální diagnóza	267
8. Klasifikace astmatu	267
9. Léčba astmatu	268
10. Vybavení ordinace	270
11. Monitorování	270
12. Astma a zvláštní situace	270
13. Prognóza	271
14. Prevence	271
15. Literatura	271
16. Přílohy	272

PNEUMOLOGICKÁ PROBLEMATIKA

Chronická obstrukční plicní nemoc

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Stanislav Konšacký, CSc.

AUTOŘI:

doc. MUDr. Jaromír Musil, Ph.D., Pneumologická klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

prof. MUDr. Vladimír Vondra, DrSc., Plicní a alergologické oddělení, Praha

MUDr. Stanislav Konšacký, CSc., Fakulta vojenského zdravotnictví, Hradec Králové

OPONENTI:

doc. MUDr. František Salajka, CSc., Fakultní nemocnice, Hradec Králové

prim. MUDr. Viktor Kašák, Lerymed, Praha

MUDr. Stanislav Kos, CSc., Léčebna TBC a respiračních nemocí, Janov

MUDr. Jaroslava Laňková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	276
1. Definice CHOPN.....	276
2. Závažnost CHOPN.....	276
3. Rizikové faktory CHOPN.....	276
4. Charakteristiky nemoci.....	276
5. Diagnostika CHOPN.....	277
6. Diferenciální diagnostika.....	278
7. Péče o nemocné s CHOPN.....	278
8. Léčba CHOPN.....	278
9. Prevence.....	279
10. Farmakoterapie.....	279
11. Nefarmakologická léčba.....	282
12. Exacerpace CHOPN.....	282
13. Domácí léčba.....	283
14. Literatura.....	286

PNEUMOLOGICKÁ PROBLEMATIKA

Léčba závislosti na tabáku v ordinaci praktického lékaře

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Jozef Čupka

AUTOŘI:

MUDr. Jozef Čupka, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Karel Dohnal, CSc., Společnost hygieny a komunitní medicíny ČLS JEP

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Eva Králíková, CSc., Pracovní skupina pro prevenci a léčbu závislosti na tabáku ČLS JEP

MUDr. Cyril Mucha, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prim. MUDr. Karel Nešpor, CSc., Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP

OPONENTI:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Richard Češka, CSc., Česká společnost pro aterosklerozu

doc. MUDr. Lumír Komárek, CSc., Státní zdravotní ústav, Praha

prim. MUDr. Stanislav Kos, CSc., Česká pneumologická a ftizeologická společnost ČLS JEP

MUDr. Zuzana Miškovská, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc., Česká onkologická společnost ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod.....	288
2. Obecná charakteristika závislosti na tabáku v ČR.....	288
3. Základní algoritmus přístupu k pacientovi	288
4. Diagnostika.....	288
5. Léčba závislosti na tabáku – krátká intervence, farmakoterapie	288
5.1 Krátká intervence	288
5.2 Farmakoterapie*	290
5.2.1 Náhradní terapie nikotinem (NTN)	290
5.2.2 Bupropion SR	291
5.2.3 Kombinace NTN a bupropionu.....	291
5.2.4 Používání nortriptylinu a clonidinu (léky 2. linie).....	291
5.2.5 Nedoporučované metody.....	291
5.2.6 Intenzivní léčba – behaviorální psychoterapie a farmakologická léčba.....	291
5.2.7 Doporučení pro specifické skupiny.....	291
6. Posilování motivace k abstinenci	292
7. Předcházení recidiv u bývalých kuřáků	293
8. Intervence u rodinných příslušníků pacientů a v pracovním prostředí.....	293
9. Závěr	293
10. Literatura	294
Příloha č. 1. Diagnostika poruch působených tabákem podle mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10) ..	294
Příloha č. 2. Fagerstömův test závislosti na nikotinu.....	296
Příloha č. 3. Struktura typického programu odvykání kouření v ordinaci.....	296
Léčba závislosti na tabáku – dodatek 2011	297

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Dyslipidemie

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Otto Herber

AUTOŘI:

prof. MUDr. Vladimír Bláha, CSc., Česká společnost pro aterosklerózu

prof. MUDr. Richard Česka, CSc., Česká internistická společnost ČLS JEP,

Česká společnost pro aterosklerózu

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Zdeněk Hamouz, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	300
Kombinační léčba hypolipidemiky kombinací statin + fibrát	300
Apolipoproteiny a jejich význam při diagnostice a léčbě.....	301
Literatura.....	302
Rostlinné steroly v léčbě hypercholesterolemie a prevenci kardiovaskulárních onemocnění.....	304
Úvod.....	304
Rostlinné steroly.....	304
Zdroje a doporučené dávky.....	304
Mezinárodní doporučení.....	304
Hypolipidemická léčba.....	304
Souhrn a indikace.....	305
Léčba vysoké hladiny cholesterolu z pohledu pacienta a praktického lékaře.....	305

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Funkční poruchy štítné žlázy

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Jaroslava Laňková

AUTOŘI:

doc. MUDr. Zdenka Límanová, CSc., Česká endokrinologická společnost ČLS JEP

MUDr. Jaroslava Laňková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Václav Zamrazil, DrSc., Česká endokrinologická společnost ČLS JEP

OPONENTI:

prof. MUDr. Jan Čáp, CSc., Česká endokrinologická společnost ČLS JEP

MUDr. Lenka Dejdarová, Česká endokrinologická společnost a SVL ČLS JEP

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	308
Epidemiologie	308
Klasifikace.....	308
Etiologie.....	308
Klinické vyšetření.....	308
Laboratorní vyšetření.....	309
TSH (tyreostimulační hormon).....	309
FT4 (hladina volného tyroxinu, FREE-T4).....	309
FT3 (hladina volného trijodtyroninu, FREE-T3)	309
Hladina protilátek.....	309
Zobrazovací a invazivní metody vyšetření	310
Screening funkční poruchy = stanovení hladiny TSH	310
Funkce štítné žlázy a těhotenství.....	310
Léčba hyperfunkce štítné žlázy	311
Léčba hypofunkce.....	312
Subklinické stavy	313
Indikace ke konzultaci nebo předání pacienta do specializované péče endokrinologa.....	313
Posudková hlediska	313
Nejčastější problémy při léčbě pacientů se štítnou žlázou (na co je třeba dávat pozor)	313
Literatura	314
Použité zkratky	314
Přílohy	314

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Metabolický syndrom – diagnostika a léčba

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Igor Karen

AUTOŘI:

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Miroslav Souček, CSc., Česká internistická společnost ČLS JEP

prof. MUDr. Vladimír Bláha, CSc., Česká internistická společnost ČLS JEP

prof. MUDr. Terezie Pelikánová, DrSc., Česká diabetologická společnost ČLS JEP

prof. MUDr. Hana Rosolová, DrSc., Česká kardiologická společnost

doc. MUDr. Vladimír Soška, CSc., Česká společnost pro aterosklerózu

prim. MUDr. Petr Sucharda, CSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP

OPONENTI:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA, Česká diabetologická společnost ČLS JEP

MUDr. Zdeněk Hamouz, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod.....	320
2. Léčebné ovlivnění jednotlivých rizikových faktorů MS	321
2.1 Obezita a nadváha.....	321
2.2 Hyperglykemie.....	322
2.3 Dyslipidemie.....	322
2.4 Hypertenze.....	323
2.5 Poruchy koagulace a dysfunkce endotelu	324
2.6 Důsledky metabolického syndromu	324
3. Tabulky.....	324
4. Literatura	326

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Obezita

GARANT SVL ČLS JEP:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.

AUTOŘI:

- doc. MUDr. Pavol Hlúbik, CSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP
- doc. MUDr. Marie Kunešová, CSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP
- prof. MUDr. Martin Fried, CSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP
- doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

- doc. MUDr. Vojtěch Hainer, CSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP
- prof. MUDr. Josef Marek, DrSc., Česká internistická společnost ČLS JEP
- prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP
- prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc., Česká internistická společnost ČLS JEP
- MUDr. Dobra Vokrojová, Sdružení praktických lékařů ČR
- MUDr. Tomáš Brychta, Ph.D., Česká obezitologická společnost ČLS JEP
- MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP
- MUDr. Dana Müllerová, Ph.D., Česká obezitologická společnost ČLS JEP
- MUDr. Petr Sucharda, CSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	328
1. Charakteristika onemocnění – definice a klasifikace obezity	328
2. Epidemiologie.....	328
3. Etiologie	328
4. Diagnostický postup.....	329
5. Biochemické vyšetření.....	329
6. Celkové vyšetření.....	330
7. Preventivní postup.....	330
8. Vybrané terapeutické postupy v ambulantní praxi	330
8.1 Dietní léčba	330
8.2 Fyzická aktivita	331
8.3 Farmakoterapie.....	331
8.4 Chirurgická léčba.....	332
9. Postup léčby u pacientů s nadváhou a obezitou.....	332
10. Literatura	333

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Osteoporóza

GARANT SVL ČLS JEP:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.

AUTOŘI:

prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., Společnost pro metabolická onemocnění skeletu ČLS JEP

prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc., Společnost pro metabolická onemocnění skeletu ČLS JEP

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Václav Vyskočil, Ph.D., Společnost pro metabolická onemocnění skeletu ČLS JEP

OBSAH

1. Charakteristika	338
2. Patogeneze osteoporózy	338
3. Diagnóza osteoporózy	339
4. Posouzení rizika zlomenin	339
5. Prevence osteoporózy	340
6. Léčba osteoporózy	340
6.1 Současný stav terapie	340
6.2 Antiresorpční terapie	341
6.3 Zdokonalení dosavadních léčebných prostředků a postupů	342
6.4 Osteoanabolická terapie	342
7. Základní schéma postupu v ordinaci VPL u osteoporózy	343
8. Literatura	344

7.9.	Psychiatrická problematika v ordinaci praktického lékaře .....97 (<i>Jaroslava Laňková</i>)	9.	PREVENCE A PODPORA ZDRAVÍ 131
7.9.1.	Psychiatrická diagnóza 98	9.1.	Sebepečce ..... 131 (<i>Jaroslava Laňková</i>)
7.9.2.	Další postupy u pacientů s psychiatrickou symptomatologií 99	9.2.	Způsoby a možnosti zdravotní výchovy v populaci ..... 132 (<i>Jaroslava Laňková</i>)
7.9.3.	Pacienti se závislosti na návykových látkách v ordinaci praktického lékaře 100	9.3.	Jak motivovat k sebepečci a prevenci ..... 133 (<i>Jaroslava Laňková</i>)
7.10.	Zvláštnosti péče o seniory ..... 103 (<i>Iva Holmerová</i>)	9.4.	Zdravotní výchova ve všeobecné praxi ..... 133 (<i>Jaroslava Laňková</i>)
7.10.1.	Choroby ve stáří a jejich projevy 103	9.4.1.	Krátké intervence 134
7.10.2.	Přístup k pacientům ve stáří 104	9.4.2.	Informace pro pacienty 134
7.10.3.	Terapie ve starším věku 105	9.5.	Prevence ve všeobecné praxi ..... 135 (<i>Václav Beneš, Otto Herber, Bohumil Seifert</i>)
7.11.	Zvláštnosti péče o děti a dorost ..... 106 (<i>Věra Ševčíková</i>)	9.5.1.	Rizikové faktory 135
7.11.1.	Prevence 106	9.5.2.	Možnosti praktického lékaře v primární prevenci 136
7.11.2.	Kurativa 107	9.5.3.	Očkování 138
7.12.	Posudková činnost praktického lékaře ..... 107 (<i>Jan Boháč</i>)	9.5.4.	Sekundární prevence onkologických onemocnění 138
7.12.1.	Vysvětlení pojmů 107	9.5.5.	Sekundární prevence kardiovaskulárních chorob 141
7.12.2.	Posuzování v nemocenském pojištění 108	9.5.6.	Terciární a kvartérní prevence 142
7.12.3.	Posuzování invalidity 111	9.5.7.	Preventivní opatření před cestou do zahraničí 142
7.12.4.	Posuzování některých společensky významných činností 112	10.	KVALITA POSKYTOVANÉ PÉČE A BEZPEČÍ PACIENTŮ ..... 145 (<i>Bohumil Seifert</i>)
7.12.5.	Hodnocení úrazů 113	10.1.	Systematické nástroje rozvoje kvality 146
7.13.	Pracovnílékařské služby ..... 113 (<i>Otto Herber, Ján Moravík</i>)	10.2.	Motivace pro celoživotní profesní rozvoj všeobecného praktického lékaře 146
8.	NEJČASTĚJŠÍ SYMPTOMY A JEJICH ŘEŠENÍ V PRAXI 119	10.3.	Spokojenost pacientů jako indikátor kvality 148
8.1.	Hodnocení symptomů ..... 119 (<i>Jaroslava Laňková, Bohumil Seifert</i>)	10.4.	Pochybení ve všeobecné praxi 151
8.2.	Přehled nejběžnějších syndromů ..... 120 (<i>Jaroslava Laňková, Bohumil Seifert</i>)	10.5.	Akreditace v primární péči ..... 154 (<i>Petr Struk, Bohumil Seifert</i>)
8.2.1.	Bolest 120	11.	VĚDA A VÝZKUM VE VŠEOBECNÉM PRAKTICKÉM LÉKAŘSTVÍ ..... 157 (<i>Bohumil Seifert</i>)
8.2.2.	Kašel 120	11.1.	Výzkum ve všeobecném praktickém lékařství 157
8.2.3.	Bolest v hrdle 121	11.2.	Medicína založená na důkazech 158
8.2.4.	Horečka 121	11.3.	Doporučené diagnostické a terapeutické postupy ..... 159 (<i>Svatopluk Býma</i>)
8.2.5.	Zácpa 122	12.	POSELSTVÍ ZE VŠEOBECNÉ PRAXE ..... 163 (<i>Václav Beneš, Bohumil Seifert</i>)
8.2.6.	Únava 122		
8.2.7.	Závrať 122		
8.2.8.	Bolest hlavy 123		
8.2.9.	Průjem 124		
8.2.10.	Porucha trávení 124		
8.2.11.	Bolest zad 125		
8.2.12.	Nutkavé bolestivé močení 125		
8.2.13.	Otok 126		
8.2.14.	Dušnost 126		
8.2.15.	Bolest na hrudi 127		
8.2.16.	Zarudlé bolestivé oko 128		
8.2.17.	Bolest v uchu 128		
8.2.18.	Bolesti břicha 128		

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Prediabetes

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Igor Karen

AUTOŘI:

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA, Česká diabetologická společnost ČLS JEP

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Alena Šmahelová, Ph.D., Česká diabetologická společnost ČLS JEP

MUDr. Zdeněk Hamouz, Sdružení praktických lékařů ČR

MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Václav Šmatlák, Sdružení praktických lékařů ČR

OPONENTI:

prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc., Česká diabetologická společnost ČLS JEP

doc. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D., Česká společnost pro aterosklerózu

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	346
Epidemiologie	346
Definice, charakteristika a diagnostika	346
Terapie	347
Preventivní opatření.....	348
Posudkové hledisko	348
Literatura	348

Diabetes mellitus

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Igor Karen

AUTOŘI:

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., Česká diabetologická společnost ČLS JEP

prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc., Česká diabetologická společnost ČLS JEP

doc. MUDr. Alena Šmahelová, Ph.D., Česká diabetologická společnost ČLS JEP

prof. MUDr. Terezie Pelikánová, DrSc., Česká diabetologická společnost ČLS JEP

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Zdeněk Hamouz, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D., Česká společnost pro aterosklerózu

prof. MUDr. Vladimír Tesař, DrSc., Česká nefrologická společnost, s.r.o.

MUDr. Petr Sucharda, CSc., Česká obezitologická společnost ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod	350
2. Epidemiologie	350
3. Definice onemocnění	350
4. Klasifikace diabetes mellitus	350
5. Diagnóza diabetu	350
6. Algoritmus diagnostiky DM 2. typu	351
7. Klinický obraz	351
8. DM v těhotenství	352
9. Komplikace DM	352
10. Terapie	354
11. Perorální antidiabetika a inzulinová terapie	355
12. Algoritmus terapie DM 2. typu	357
13. Cíle terapie diabetu	357
14. Náplň dispenzárních prohlídek DM 2. typu	359
15. Terapie přidružených onemocnění	359
16. Doporučující postup při léčení a dispenzarizaci diabetu (MZ ČR)	360
Literatura	361

BOLESTIVÉ STAVY

Bolesti hlavy

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Bohumil Skála

AUTOŘI:

MUDr. Jolana Marková, Sekce pro diagnostiku a léčbu bolesti hlavy České neurologické společnosti ČLS JEP

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Otakar Keller, CSc., Česká neurologická společnost ČLS JEP

MUDr. Jiří Mastík, Česká neurologická společnost ČLS JEP

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Petr Herle, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Jaroslav Opavský, CSc., Společnost pro studium a léčbu bolesti ČLS JEP,

Sekce pro diagnostiku a léčbu bolesti hlavy České neurologické společnosti ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod	364
2. Diferenciální diagnostika bolesti hlavy	364
3. Primární bolesti hlavy	364
4. Sekundární bolesti hlavy	365
4.1 Bolest hlavy způsobená úrazem hlavy nebo krční páteře	365
4.2 Bolesti hlavy v souvislosti s cévním onemocněním mozku	365
4.3 Bolesti hlavy v souvislosti s nitrolebním poškozením jiné než cévní etiologie	365
4.4 Bolesti hlavy při nadužívání analgetik (bolesti hlavy v souvislosti s užitím farmakologicky účinné látky nebo s jejím vysazením).....	367
4.5 Bolesti hlavy v souvislosti s infekcí	368
4.6 Cervikogenní bolesti hlavy	368
4.7 Bolesti hlavy při sinusitidě	368
4.8 Kraniální neuralgie	369
5. Literatura	369
6. Obrazová příloha	374

BOLESTIVÉ STAVY

Bolesti pohybového aparátu – mimokloubní revmatismy

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Petr Herle, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Heřman Mann, Česká reumatologická společnost ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Milada Kratochvílová, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Karel Janík, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

Obsah

1. Mimokloubní revmatismy – úvod.....	378
1.1 Fibromyalgie (fibrozitidy, myofasciální syndrom).....	378
1.2 Entézipatie.....	378
1.3 Burzitivity.....	378
1.4 Kapsulitidy.....	379
1.5 Tendinitidy a tendosynovitidy.....	379
1.6 Tietzův syndrom.....	379
1.7 Tunelové (úžinové) syndromy.....	379
2. Časná diagnostika revmatoidní artritidy – úvod.....	384
2.1 Diagnostika revmatoidní artritidy.....	384
2.2 Klinické projevy.....	384
2.3 Laboratorní nálezy.....	385
2.4 Zobrazovací vyšetření.....	385
2.5 2010 EULAR/ACR klasifikační kritéria pro revmatoidní artritidu.....	385
2.6 Diferenciální diagnostika.....	385
2.7 Léčba.....	385
2.8 Role praktického lékaře.....	386
2.9 Posudková hlediska.....	386
3. Literatura.....	386

Bolesti zad – vertebrogenní algický syndrom

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Josef Effler, Neurologické oddělení Nemocnice Na Františku

MUDr. Petr Herle, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP, IPVZ Praha

Petr Fila, DiS., Fyzioterapie – Fila centrum, Litomyšl

OPONENTI:

MUDr. Stanislav Konštický, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Karel Janík, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	396
1. Epidemiologie: některá fakta	396
2. Dělení bolestí zad.....	396
3. Etiopatogeneze chronických bolestí zad	396
4. Léčba – základní poznámky	396
Bolesti zad v ordinaci praktického lékaře – systém varovných příznaků (»červených praporků«)	397
1. Vertebrogenní onemocnění můžeme rozdělit na dvě velké skupiny	397
2. Anatomie a fyziologie páteře.....	397
3. Nádory páteřního kanálu a míchy	398
4. Zánětlivá onemocnění.....	398
5. Traumatata páteře	398
6. Závažné neurologické stavy.....	398
7. Cervikální myelopatie a spinální neurogenní klaudikace	399
8. Závěr	399
9. Literatura.....	399
Vyšetření pohybového aparátu v ordinaci praktického lékaře.....	400
1. Svalové dysbalace.....	400
2. Svaly s tendencí ke zkracování a ochabnutí.....	400
3. Vyšetřovací metody	401
4. Závěr	401
5. Literatura.....	401
Obrazová příloha.....	402

OBSAH

Úvod.....	411
Metodické pokyny pro farmakoterapii nenádorové bolesti	
1. Základní fakta.....	411
1.1 Definice bolesti.....	411
1.2 Akutní bolest.....	411
1.3 Chronická bolest.....	411
1.4 Diagnostika a hodnocení bolesti.....	412
2. Vlastní farmakoterapie bolesti.....	412
2.1 Obecné schéma farmakoterapie bolesti.....	412
2.2 Obecné zásady farmakoterapie bolesti.....	413
3. Speciální část – návrh farmakoterapie pro vybrané bolestivé stavy.....	413
3.1 Akutní bolestivé stavy.....	413
3.2 Chronické bolestivé stavy.....	414
4. Přílohy.....	417
4.1 Srovnání analgetické účinnosti analgetik.....	417
4.2 Neopioidní analgetika.....	417
4.3 Opioidní analgetika.....	418
4.4 Adjuvantní analgetika (AA).....	420
4.5 Pomocná léčiva.....	420
Metodické pokyny pro farmakoterapii nádorové bolesti	
Úvod.....	421
1. Cíle léčby onkologické bolesti.....	421
2. Předpoklady úspěšné léčby onkologické bolesti.....	421
3. Hodnocení bolesti.....	421
4. Obecné rozdělení druhů léčby onkologické bolesti.....	422
4.1 Protinádorové modalitty v léčbě bolesti.....	422
4.2 Symptomatické postupy léčby bolesti.....	422
5. Pravidla farmakologické léčby.....	422
5.1 Analgetika I. stupně žebříčku WHO.....	423
5.2 Analgetika II. stupně žebříčku WHO.....	423
5.3 Analgetika III. stupně analgetického žebříčku WHO.....	423
5.4 Pomocná analgetika (koanalgetika).....	424
6. Přílohy.....	424
6.1 Nejčastější nežádoucí účinky opioidů a jejich řešení.....	424
6.2 Zápcha.....	424
6.3 Nevolnost a zvracení.....	424
6.4 Celkový útlum (sedace).....	424
6.5 Doporučení omezení doby používání přípravků s obsahem nimesulidu.....	425
Tabulky a schémata.....	426

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Péče o alergického pacienta v ordinaci VPL

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Zuzana Miškovská, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Tomáš Kočí, Česká společnost alergologie a klinické imunologie ČLS JEP

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Ester Seberová, Česká společnost alergologie a klinické imunologie ČLS JEP

MUDr. Jiří Pokorný, POMAMED Praha

OPONENTI:

MUDr. Alice Havlová, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Ondřej Rybníček, Česká společnost alergologie a klinické imunologie ČLS JEP

OBSAH

Cíl DP 432

A. Organizační otázky a kompetence ve vztahu všeobecný praktický lékař (VPL)

a odborný lékař alergolog/klinický imunolog (ALG)

1. Indikace k vyšetření v ordinaci ALG.....432
2. Odeslání k vyšetření do ordinace ALG.....432
3. Vhodná vyšetření a příprava nemocného před vlastním ALG vyšetřením 432
4. Management pacienta po závažné alergické reakci do doby vyšetření v ordinaci ALG.....433
5. Kompetence VPL a ALG v péči o společné pacienty 433

B. Obecná alergologie a imunologie

1. Základní pojmy 433
2. Základní diagnostické postupy 434

C. Speciální část

1. Anafylaxe.....436
  2. Reakce na jed blanokřídlého hmyzu.....436
  3. Alergická onemocnění horních dýchacích cest 437
  4. Oční onemocnění.....437
  5. Bronchiální astma alergického typu 437
  6. Kožní (alergická) onemocnění 438
  7. Nežádoucí reakce na potraviny 438
  8. Léková přecitlivělost 438
  9. Jódové rtg kontrastní látky (JKL).....439
  10. Zvláštní situace 439
- Literatura 440

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Deprese

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Jaroslava Laňková

AUTOŘI:

prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc., Psychiatrická společnost ČLS JEP

MUDr. Jaroslava Laňková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

prof. MUDr. Eva Čěšková, CSc., Psychiatrická společnost ČLS JEP

MUDr. Zdeňka Vyhnanáková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Petr Herle, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Stanislav Konštacký, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	442
Epidemiologie	442
Etiologie.....	442
Klasifikace.....	442
Depresivní epizoda (F32).....	442
Periodická (rekurentní) depresivní porucha (F33).....	443
Dystymie (F34.1).....	443
Screening.....	443
Diagnostický postup.....	443
Nefarmakologická léčba.....	444
Specifická psychoterapie (PT).....	444
Podpůrná psychoterapie.....	444
Farmakologická léčba.....	444
Léčebné fáze.....	444
Přehled antidepresiv (AD) použitelných v primární péči.....	445
Výběr antidepresiva	447
Nasazení léčby	447
Léčba úzkosti a insomnie u deprese	447
Neúspěch prvního léčebného pokusu	447
Sledování léčby	448
Ukončení léčby	448
Léčba relapsu	448
Léčba dystymie	448
Použití antidepresiv u seniorů.....	448
Použití antidepresiv v těhotenství a při laktaci.....	448
Použití antidepresiv u žen ve fertilním věku	449
Schopnost řízení motorových vozidel při léčbě antidepresivy.....	449
Posudková hlediska.....	449
Indikace ke konzultaci nebo předání pacienta do specializované péče psychiatra	449
Indikace k akutní hospitalizaci na psychiatrickém oddělení	449
Přístup k pacientovi s rizikem suicidia.....	449
Literatura.....	450
Přílohy	451

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Diagnostické a terapeutické postupy při insomniích pro praktické lékaře

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc.

AUTOŘI:

doc. MUDr. Petr Smolík, CSc., Fakultní nemocnice Hradec Králové

MUDr. Martin Pretl, CSc., Neurologická klinika 1. LF UK, Praha

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

prof. MUDr. Karel Šonka, DrSc., Neurologická klinika 1. LF UK, Praha

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Pavel Brejník, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Jaroslava Laňková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod	458
2. Definice	458
3. Epidemiologie	458
4. Etiologie a patogenese	458
5. Klasifikace	458
6. Diferenciální diagnostika	460
7. Léčba	460
7.1. Farmakoterapie	460
7.2. Psychoterapeutické metody a pravidla spánkové hygieny	462
8. Prognóza	463
9. Prevence	464
10. Literatura	464

OBSAH

Benigní hyperplazie prostaty	467
Definice	467
Epidemiologie	467
Etiologie	467
Symptomatologie	467
Diagnostika	468
Diferenciální diagnóza	468
Léčba	468
Sledování	469
Pracovní neschopnost a lázeňská péče	469
Literatura	470
Mezinárodní dotazník IPSS	470
Zánětlivá onemocnění prostaty	471
Definice	471
Epidemiologie	471
Etiologie	471
Symptomatologie	471
Diagnostika	472
Diferenciální diagnóza	472
Léčba	472
Sledování	473
Pracovní neschopnost a lázeňská péče	473
Literatura	473
Karcinom prostaty (CAP)	473
Epidemiologie	473
Etiopatogeneze	474
Symptomatologie	474
Diagnostika	474
Vyhledávací programy	474
Léčba	475
Pracovní neschopnost a lázeňská léčba	476
Dispenzarizace	476
Literatura	476
Informace před stanovením hladiny prostatického specifického antigenu (PSA) jako ukazatele možné přítomnosti rakoviny prostaty (informovaný souhlas)	477
Příloha č. 1	477
Nádory varlete	478
Epidemiologie	478
Rizikové faktory	478
Prevence	478
Patologie	478
Stanovení diagnózy a rozsahu onemocnění	479

SPECIÁLNÍ ČÁST – PŘÍLOHA

**Doporučené diagnostické a léčebné postupy
pro všeobecné praktické lékaře 165**

AUTORSKÝ KOLEKTIV**PODĚKOVÁNÍ****ÚVOD****KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA**

Prevence kardiovaskulárních onemocnění	167
Ischemická choroba srdeční	177
Chronické srdeční selhání	193
Ischemická choroba dolních končetin	205
Doporučení diagnostických a léčebných postupů u arteriální hypertenze	217
Doporučený postup pro diagnostiku a terapii mužské erektilní dysfunkce	233
Diagnostika a terapie mužské erektilní dysfunkce – novelizace 2012	243
Chronická žilní onemocnění	255

PNEUMOLOGICKÁ PROBLEMATIKA

Asthma bronchiale	265
Chronická obstrukční plicní nemoc	275
Léčba závislosti na tabáku v ordinaci praktického lékaře	287

METABOLICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Dyslipidemie	299
Funkční poruchy štítné žlázy	307
Metabolický syndrom – diagnostika a léčba	319
Obezita	327
Osteoporóza	337

Prediabetes	345
Diabetes mellitus	349

BOLESTIVÉ STAVY

Bolesti hlavy	363
Bolesti pohybového aparátu – mimokloubní revmatismy	377
Bolesti zad – vertebrogenní algický syndrom	395
Bolest	409

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Péče o alergického pacienta v ordinaci VPL	431
Deprese	441
Diagnostické a terapeutické postupy při insomniích pro praktické lékaře	457
Doporučený postup pro léčbu vybraných urologických onemocnění	465
Gastroenterologie	481
Geriatric	501
Laboratorní metody	521
Náhlé příhody bříšní	539
Obecné preventivní a vyhledávací postupy u nádorových onemocnění v primární péči	553
Očkování v ordinaci praktického lékaře, profylaxe malárie a cestovních průjmů	569
Paliativní péče o pacienty v terminálním stadiu nemoci	601
Racionální antibiotická terapie respiračních a kožních infekcí	617
Standard softwaru pro ordinaci VPL	629
Základy nefrologie	639
Závrativé stavy	651

REJSTŘÍK 667

Obsah

1. Definice	483
2. Klasifikace	483
3. Epidemiologie	483
4. Patofyziologie	485
5. Klinický obraz	485
6. Diagnostika	486
7. Přístup k pacientům s dyspepsií v ordinaci praktického lékaře	486
7.1 Dyspepsie horního typu.....	486
7.1.1 Postup s časnou endoskopií.....	486
7.1.2 Empirický postup.....	487
7.1.3 Postupy založené na přístupu k infekci <i>H. pylori</i>	487
7.1.4 Přístup k pacientům s funkční dyspepsií.....	488
7.2 Dyspepsie dolního typu.....	488
7.2.1 Postup per exclusionem.....	488
7.2.2 Přístup k pacientům s funkční střevní poruchou.....	488
8. Peptický vřed	489
8.1 Definice.....	489
8.2 Klasifikace.....	490
8.3 Epidemiologie.....	490
8.4 Patofyziologie.....	490
8.5 Klinický obraz.....	490
8.6 Diagnostika.....	490
8.6.1 Eradikační léčba <i>H. pylori</i>	491
9. Refluxní choroba jícnu	492
9.1 Definice.....	492
9.2 Klasifikace.....	492
9.3 Epidemiologie.....	492
9.4 Etiopatogeneze refluxní choroby jícnu.....	492
9.5 Klinický obraz.....	493
9.6 Diagnostika.....	493
9.7 Přístup k pacientovi s refluxní chorobou jícnu.....	493
9.8 Dispenzarizace.....	494
9.9 Prognóza.....	494
10. Rizika a prevence gastropatie z nesteroidních antiflogistik	494
10.1 Definice.....	494
10.2 Epidemiologie.....	495
10.3 Klasifikace a riziko skupin nesteroidních antirevmatik.....	495
10.4 Příznaky gastropatie z NSA.....	495
10.5 Rizikové faktory pro vznik gastropatie z NSA.....	495
10.6 Zásady prevence gastropatie z NSA.....	495
11. Možnosti prevence dyspeptických obtíží a jejich prognóza	495
12. Posudková hlediska	496
Doporučená literatura	496

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Geriatric

GARANT SVL ČLS JEP:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.

AUTOŘI:

prof. MUDr. Eva Topinková, CSc., Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Ivana Doleželová, Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D., Česká farmaceutická společnost ČLS JEP, Sekce klinické farmacie

doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

MUDr. Božena Jurašková, Ph.D., Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc., Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

prof. MUDr. Hana Kubešová, CSc., Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Ivo Bureš, Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

MUDr. Zdeněk Hamouz, Sdružení praktických lékařů ČR

MUDr. Alena Jiroudková, Česká gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP

OBSAH

1. Racionální farmakoterapie geriatrických pacientů	502
1.1 Současná situace v preskripci u seniorů – farmakoepidemiologická data	502
1.2 Faktory ovlivňující výsledný efekt farmakoterapie ve stáří	502
1.3 Farmakokinetika	503
1.4 Farmakodynamika	503
1.5 Nízkodávkové režimy	504
1.6 Lékové interakce	504
1.7 Nežádoucí lékové reakce	504
1.8 Léky nevhodné u geriatrických pacientů a potenciálně prospěšná léčba	505
1.9 Povinnosti lékaře při preskripci geriatrickým pacientům	506
Literatura	506
2. Předoperační vyšetření seniora v primární péči	513
2.1 Pooperační mortalita a morbidita	513
2.2 Optimalizace pooperační prognózy seniora	514
2.3 Terminologie	514
2.4 Předoperační vyšetření seniorů a kvantifikace pooperačního rizika	514
2.5 Doporučená doplňková vyšetření a opatření	516
2.5.1 Kardiovaskulární systém	516
2.5.2 Respirační systém	517
2.5.3 Metabolismus	517
2.5.4 Kognitivní funkce	518
2.5.5 Zhodnocení celkové zdatnosti a soběstačnosti	518
Literatura	518
2.6 Obrazová příloha: Předoperační vyšetření seniora v primární péči	519

OBSAH

Úvod.....	523
1. Obecná část.....	523
1.1 Biochemická vyšetření a jejich význam.....	523
1.1.1 Referenční hodnoty.....	523
1.2 Preamalytická část laboratorního vyšetření.....	523
1.2.1 Biologické vlivy.....	524
1.2.2 Odběr materiálu.....	525
1.2.3 Separace a transport materiálu.....	527
1.2.4 Skladování materiálu.....	527
1.3 Analytická fáze: systémy kvality v laboratoři.....	527
1.4 Postanalytická fáze.....	527
2. Speciální část.....	527
2.1 Porucha jater a slinivky břišní.....	527
2.2 Porucha funkce ledvin.....	528
2.3 Tyreopatie.....	529
2.4 Celiakie.....	530
2.5 Laboratorní ukazatele zánětu.....	530
2.6 Ukazatele poškození myokardu (»kardiální markery«).....	530
2.7 Vnitřní prostředí a výživa.....	531
2.8 Lipidový metabolismus.....	531
2.9 Podezření na infekci EBV (virus Epsteina-Barrové).....	532
2.10 Sexuálně přenosné choroby.....	532
2.11 Lymeská borelióza.....	533
2.12 Poruchy kostního metabolismu.....	533
2.13 Základní imunologická vyšetření.....	534
2.14 Nádorové markery.....	534
2.15 Vyšetření lékových hladin.....	536
2.16 Metody POCT.....	536
3. Literatura.....	538

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Náhlé příhody břišní

GARANT SVL ČLS JEP:

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D.

AUTOŘI:

prof. MUDr. Miloš Hájek, DrSc., Česká chirurgická společnost ČLS JEP

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Petr Křepelka, Katedra gynekologie a porodnictví IPVZ Praha

MUDr. Štěpán Suchánek, Česká gastroenterologická společnost ČLS JEP

MUDr. Jana Vojtíšková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Karel Janík, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Pavel Brejtník, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Miroslav Ryska, CSc., Česká chirurgická společnost ČLS JEP

doc. MUDr. Jaroslav Feyereisl, CSc., Katedra gynekologie a porodnictví IPVZ Praha

OBSAH

I. NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ V ORDINACI PRAKTICKÉHO LÉKAŘE.....	540
Charakteristika a vymezení náhlých příhod břišních (NPB)	540
Epidemiologie	540
Přístup k pacientům s podezřením na náhlou příhodu břišní	541
Algoritmus postupu	542
Péče o nemocné po operacích pro NPB v ordinacích PL	543
Závěr	543
II. NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ ZÁNĚTLIVÉ	543
Charakteristika a vymezení zánětlivých NPB	543
Přístup k pacientům s podezřením na NPB	543
Prognóza a posudkové aspekty.....	544
III. NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ ILEOZNNÍ	544
Charakteristika a vymezení ileoznních NPB	544
Přístup k pacientům s podezřením na ileoznní NPB.....	545
Prognóza a posudkové aspekty.....	546
Prevence.....	546
Pooperační péče.....	546
IV. NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ KRVÁČIVÉ A PERFORAČNÍ	546
Charakteristika a vymezení krváčivých a perforačních NPB.....	546
Přístup k pacientům s podezřením na krváčivou NPB.....	547
V. NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ GYNEKOLOGICKÉHO PŮVODU	549
Charakteristika a vymezení NPB gynekologického původu	549
Přístup k pacientům s podezřením na gynekologickou NPB.....	549
Závěr	550
Algoritmus postupu	551

Obecné preventivní a vyhledávací postupy u nádorových onemocnění v primární péči

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Zuzana Miškovská, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Jan Daneš, CSc., místopředseda Komise pro screening Ministerstva zdravotnictví ČR,
místopředseda Asociace mamodiagnostiků ČR

OPONENTI:

doc. MUDr. Karel Odrážka, Ph.D., Česká onkologická společnost ČLS JEP

prof. MUDr. Jana Hercogová, CSc., Dermatovenerologická klinika 2. LF UK a FN Na Bulovce

OBSAH

Východiska – nepříznivá fakta	554
Východiska – příznivá fakta	554
Nový pohled – spíše jiný pohled	554
Standardní preventivní postupy u vybraných nádorových onemocnění v primární péči.....	554
Karcinom prsu	554
Aktualizace doporučeného postupu včasná onkologická diagnostika: část mamografie	555
Kolorektální karcinom	557
Karcinom prostaty	558
Nádory varlat	559
Karcinom dutiny ústní.....	560
Nádory kůže	560
Plicní karcinom.....	562
Nádory děložního hrdla	563
DP onkoprevence pro pacienty: nádory v otázkách a odpovědích	565
DP onkoprevence – informace pro sestry	566
Literatura	567

OBSAH

Úvod.....	571
Indikace.....	571
Kontraindikace.....	572
Nežádoucí reakce.....	572
Skladování vakcín.....	573
Principy správného očkování, aplikace.....	573
Očkování.....	575
1. Očkování proti tetanu.....	575
2. Očkování proti chřipce.....	575
3. Očkování proti invazivním pneumokokovým nákazám.....	577
4. Očkování proti virové hepatitidě typu A.....	578
5. Očkování proti virové hepatitidě B.....	579
6. Očkování proti klíšťové meningoencefalitidě (KME).....	580
7. Očkování proti meningokokovým nákazám.....	581
8. Očkování proti varicelle (planým neštovicím).....	582
9. Očkování proti břišnímu tyfu.....	583
10. Očkování proti černému kašli.....	583
11. Očkování proti lidskému papilomaviru (karcinomu děložního čípku).....	585
Očkovací kalendář ČR platný k 1. 1. 2009.....	585
Očkování při cestách do zahraničí, profylaxe malárie a cestovních průjmů.....	586
Povinná očkování do ciziny.....	586
Očkování proti žluté zimnici.....	586
Očkování proti meningokokové nákaze.....	587
Doporučená očkování do ciziny.....	587
Vzteklina.....	587
Cholera.....	588
Japonská encefalitida.....	589
Profylaxe malárie.....	589
Průjmy cestovatelů.....	591
Schéma a možnosti kombinace očkovacích látek, včetně zrychlených schémat.....	592
Očkování gravidních a kojících žen.....	593
Aktivní imunizace.....	593
Pasivní imunizace.....	594
Tetanus.....	594
Chřipka.....	594
Virová hepatitida A (VHA).....	595
Virová hepatitida B (VHB).....	595
Klíšťová meningoencefalitida (KME).....	595
Pneumokoková onemocnění.....	595
Varicella.....	595
Očkování imunokompromitovaných pacientů.....	596
Nákladová analýza.....	596
Odborná první pomoc při alergické reakci po očkování.....	597
Léčba alergické reakce.....	598
Seznam zkratk očkovacích látek.....	599
Literatura.....	599

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Paliativní péče o pacienty v terminálním stadiu nemoci

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D., Česká onkologická společnost ČLS JEP
a Společnost pro studium a léčbu bolesti ČLS JEP

prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc., přednosta hematooonkologické kliniky FN Brno
a předseda České onkologické společnosti ČLS JEP

MUDr. Ladislav Kabelka, předseda České společnosti paliativní medicíny ČLS JEP,
Dům léčby bolesti s hospicem sv. Josefa, Rajhrad

OPONENTI:

MUDr. Karel Janík, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Oskar Andryšek, DrSc., NZZ Měšice, Česká asociace nádorové terapie

OBSAH

Úvod.....	602
Definice paliativní péče.....	602
Cíle paliativní péče v závislosti na stadiu onemocnění.....	602
Obecná a specializovaná paliativní péče.....	603
Role lékaře primární péče v systému péče o nevyлéčitelně nemocné v ČR.....	604
Kritéria přijetí nemocného do mobilní paliativní péče.....	605
Obecné zásady paliativního přístupu.....	607
Paliativní léčba nejčastějších symptomů pokročilého onemocnění.....	608
Doporučená a použitá literatura.....	608
Co je hospic.....	608
Mýty o umírání.....	608
Mýty o umírání doma.....	609
Práva pacientů.....	612
Informace o hospicové péči.....	612
Rozhodnutí výboru české společnosti paliativní medicíny ČLS JEP	
o založení Institutu paliativní medicíny.....	613
Seznam hospiců v ČR.....	614
Obecné zásady léčby bolesti.....	615

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Racionální antibiotická terapie respiračních a kožních infekcí

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Igor Karen

AUTOŘI:

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Jiří Havlík, DrSc., Česká společnost infekčního lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Vítězslav Kolek, DrSc., Česká pneumologická a ftizeologická společnost ČLS JEP

MUDr. Michaela Matoušková, Česká urologická společnost ČLS JEP

OPONENTI:

prim. MUDr. Nataša Bartoníková, Společnost pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP

MUDr. Pavel Břejník, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Svatopluk Býma CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prim. MUDr. Jan Galský, Ph.D., MBA, Česká společnost infekčního lékařství ČLS JEP

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Stanislav Konštický, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Šlapák Ivo, DrSc., Česká společnost otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku

prof. MUDr. Jan Švihovec, DrSc., Česká společnost pro experimentální a klinickou farmakologii a toxikologii ČLS JEP

RNDr. Věra Toršová, Společnost pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	618
Respirační infekce	618
1. Rhinitis acuta, rhinopharyngitis acuta (akutní rýma, syndrom nachlazení, common cold).....	618
2. Pharyngitis acuta.....	618
3. Chřipka (influenza)	619
4. Tonsilitis acuta (akutní bakteriální zánět mandlí, angína)	619
5. Infekční mononukleóza a syndrom infekční mononukleózy	620
6. Sinusitis acuta (akutní zánět vedlejších dutin obličejových).....	620
7. Laryngitis acuta (akutní laryngitida, akutní zánět hrtanu).....	621
8. Tracheobronchitis acuta (akutní zánět průdušnice a průdušek)	622
9. Akutní exacerbace chronické bronchitidy (AECB) nebo chronické obstrukční plicní nemoci (CHOPN).....	622
10. Pneumonie – zápal plic	623
Kožní infekce v primární péči.....	624
1. Impetigo (impetigo contagiosa); ektyma	624
2. Folikulitida	625
3. Růže (erysipel).....	626
4. Celulitida, fasciitida, myonekróza	626
Literatura.....	626

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Standard softwaru pro ordinaci všeobecného praktického lékaře

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Cyril Mucha

AUTOŘI:

MUDr. Cyril Mucha, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Pavel Lindovský, všeobecný praktický lékař

OPONENTI:

MUDr. Jiří Burda, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

Mgr. Petr Pospíšil, programátor

OBSAH

1. »Friendly« a jeho součásti.....	630
1.1 Úvod.....	630
1.2 Schematická charakteristika dobrého softwaru – musí být »FRIENDLY«	630
2. Platforma	631
3. Požadavky HW	631
4. Přejít mezi softwary	631
5. Komunikace.....	631
5.1 Internetová komunikace.....	631
5.2 WEB.....	631
5.3 Neinternetová komunikace.....	631
6. Vývoj	632
7. Cena	632
8. Jednotlivé části software	632
8.1 Celkový stav software – při spuštění.....	632
8.2 Kartotéka	632
8.3 Zdravotní pojišťovny + ordinace	635
8.4 Pacient a zdravotní pojišťovny (+ individuální doklady).....	635
8.5 Ordinace a zdravotní pojišťovny	636
9. Technická sekce + komunikace s dalšími subjekty	637
10. Statistické/vědecké/ekonomické výstupy	637
Příloha č. 1.....	638
Návrh části strukturovaného somatického nálezu	638
Příloha č. 2	638
Návrh některých statisticko vědeckých, resp. Komerčních výstupů	638

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Základy nefrologie

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Pavel Brejník

AUTOŘI:

doc. MUDr. Romana Ryšavá, CSc., Česká nefrologická společnost

MUDr. Pavel Brejník, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OPONENTI:

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Stanislav Konštický, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Ivan Rychlík, CSc., FASN, Česká nefrologická společnost

OBSAH

1. Vymezení pojmů z nefrologie	640
1.1 Oligurie a anurie.....	640
1.2 Polyurie a polydypsie	640
1.3 Polakisurie, dysurie, strangurie	641
1.4 Bolesti v bederní krajině.....	641
1.5 Hematurie.....	642
1.6 Leukocyturie a bakteriurie.....	643
1.7 Proteinurie.....	643
2. Akutní selhání ledvin	644
2.1 Definice.....	644
2.2 Etiologie.....	645
2.3 Klinický obraz a průběh	645
2.4 Diagnostika	645
2.5 Terapie	645
2.6 Následná péče	646
3. Chronické onemocnění (selhání) ledvin.....	646
3.1 Definice.....	646
3.2 Epidemiologie	646
3.3 Klasifikace	646
3.4 Etiologie.....	646
3.5 Výpočet glomerulární filtrace.....	647
3.6 Klinický obraz.....	647
3.7 Diagnostika	647
3.8 Terapie	647
3.9 Péče o dialyzovaného pacienta z pohledu praktického lékaře.....	649
4. Literatura	650

KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA**Prevence kardiovaskulárních onemocnění****Garant SVL ČLS JEP:**

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.

Autoři:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Jaromír Hradec, CSc., Česká kardiologická společnost

Oponenti:

prof. MUDr. Renata Cífková, CSc., Česká společnost pro hypertenzi

prof. MUDr. Richard Češka, CSc., Česká internistická společnost ČLS JEP
a Česká společnost pro aterosklerózu

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Mgr. Josef Kořenek, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc., Diabetologická společnost ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	168
Proč rozvíjet prevenci KVO v praxi PL?	168
Základní algoritmus postupu	168
Co dělat pro dosažení nízkého KV rizika?	168
Priority pro prevenci KVO v praxi PL	169
Jaké jsou cíle prevence KVO?.....	170
Kdy hodnotíme kardiovaskulární riziko?.....	170
Proč doporučený postup zdůrazňuje hodnocení celkového rizika KVO?.....	170
Jak snadno a rychle celkové kardiovaskulární riziko zhodnotíme?.....	170
Jaké jsou jednotlivé složky hodnocení kardiovaskulárního rizika?.....	170
Jak použít tabulky score k hodnocení rizika KVO u asymptomatických osob?	171
Odhad rizika při použití SCORE.....	171
Jak přistupovat k ovlivnění celkového rizika KVO?	171
Desetileté riziko úmrtí na KVO v ČR.....	171
Jak ovlivnit celkové kardiovaskulární riziko?.....	172
Tipy, jak pomoci ke změně chování.....	172
Proč lidem připadá obtížné změnit svoji životosprávu?.....	172
Kouření	172
Zdravá výživa	172
Fyzická aktivita	172
Tělesná hmotnost.....	173
Krevní tlak	173
Doporučený postup pro léčbu hypertenze.....	173
Kdy předepsat další léky pro prevenci KVO kromě těch, které jsou používány k léčbě hypertenze, dyslipidemií a DM?	175
Proč sledovat blízké příbuzné?.....	175
Literatura	175

DALŠÍ DŮLEŽITÉ STAVY A CHOROBY

Závrativé stavy

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Dr. med. Aleš Hahn, CSc., přednosta ORL kliniky FN Královské Vinohrady, III. LF UK Praha

MUDr. Ivan Šejna, CSc., primář ORL kliniky FN Královské Vinohrady, III. LF UK Praha

MUDr. Josef Effler, Neurologické oddělení, Nemocnice Na Františku, Praha

OPONENTI:

MUDr. Stanislav Konštacký, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP a SPL ČR

MUDr. Karel Janík, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	652
Takzvané fyziologické závratě.....	652
Závratě – pohled ORL.....	653
Ještě několik slov ke vzniku a klasifikaci nystagmu – opakování.....	654
Terapie.....	655
Závratě – pohled neurologa.....	656
Přílohy.....	658
Příčiny závratí.....	658
Postup při vyšetření.....	659
Základní schéma závratě.....	660
Anamnestický dotazník.....	661
Vyšetření polohových testů.....	664
Vyšetření pulsního testu (Halmagyiho příznak).....	664
Syndromologická diagnostika.....	664
Benigni paroxysmální polohové vertigo (nejčastější závratě v lékařské ordinaci).....	665
Příznaky typické pro jednotlivá polohová vertiga.....	665
Literatura.....	665

KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA

Ischemická choroba srdeční

Garant SVL ČLS JEP:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.

Auтори:

prof. MUDr. Jaromír Hradec, CSc., Česká kardiologická společnost

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

Oponenti:

prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., Česká kardiologická společnost

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Karel Horký, DrSc., Česká internistická společnost ČLS JEP

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod	178
2. Prevence	178
3. Klinický obraz	178
4. Akutní formy ICHS	179
4.1. Nestabilní angina pectoris	179
4.2. Akutní infarkt myokardu	180
5. Chronické formy ICHS	182
5.1. Asymptomatická ICHS	182
5.2. Stav po prodělaném infarktu myokardu	182
5.3. Angina pectoris	183
5.4. Chronické srdeční selhání	189
5.5. Dysrytmické formy ICHS	189
6. Literatura	189
7. Příloha	190

KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA

Chronické srdeční selhání

Garant SVL ČLS JEP:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.

Autoři:

prof. MUDr. Jaromír Hradec, CSc., Česká kardiologická společnost

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

Oponenti:

prof. MUDr. Jindřich Špinar, CSc., Česká kardiologická společnost

doc. MUDr. Ivan Málek, CSc., Česká kardiologická společnost

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

prof. MUDr. Karel Horký, DrSc., Česká internistická společnost ČLS JEP

OBSAH

1. Úvod	194
2. Definice a klinická klasifikace	194
3. Epidemiologie	195
4. Prognóza	195
5. Diagnostika	196
6. Léčba	197
6.1. Nefarmakologická opatření	197
6.2. Farmakologická léčba	198
6.3. Chirurgická léčba	200
6.4. Přístrojová léčba	200
7. Literatura	200

KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA

Ischemická choroba dolních končetin

Garant SVL ČLS JEP:

MUDr. Otto Herber

Autoři:

doc. MUDr. Debora Karetová, CSc., II. interní klinika kardiologie a angiologie 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Karel Roztočil, CSc., IKEM Praha

MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

Spoluautoři:

MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Jana Vojtíšková, Ústav všeobecného lékařství 1. LF UK, Praha

Oponenti:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D., Ústav všeobecného lékařství 1. LFUK v Praze

OBSAH

1. Úvod a definice	206
2. Epidemiologie ischemické choroby končetin	206
3. Rizikové faktory periferní aterosklerózy	206
4. Patofyziologie a symptomy končetinové ischemie	206
4.1. Akutní tepenná ischemie dolní končetiny	206
4.2. Chronické formy ischemické choroby končetin	207
5. Klasifikace chronické ICHDK a přirozený vývoj nemoci.....	207
6. Diagnostické metody	207
6.1. Fyzikální vyšetření	208
6.2. Laboratorní vyšetření	208
6.3. Instrumentální vyšetření ABI.....	208
7. Diferenciální diagnostika defektů a bolestí končetin	210
8. Léčba ICHDK	211
8.1. Intervence rizikových faktorů – ke snížení kardiovaskulárního rizika.....	211
8.2. Protidestičková medikace – ke snížení trombotických komplikací.....	211
8.3. Symptomatická léčba ICHDK – k prodloužení délky klaudikací.....	212
8.4. Revaskularizace	212
9. Algoritmy diagnostiky a léčby ICHDK.....	213
10. Posudkové hledisko (11), zkráceně	213
11. Literatura	214
12. Příloha – speciální zobrazovací metody u ICHDK	214

KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA

Doporučení diagnostických a léčebných postupů u arteriální hypertenze

Garant SVL ČLS JEP:

MUDr. Igor Karen

Autoři:

MUDr. Igor Karen, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP
 prof. MUDr. Jiří Widimský jr., CSc., Česká společnost pro hypertenzi

Oponenti:

doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP
 MUDr. Jiří Ceral, Česká společnost pro hypertenzi
 MUDr. Zdeněk Hamouz, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP
 MUDr. Otto Herber, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP
 prof. MUDr. Aleš Linhart, DrSc., Česká společnost pro hypertenzi
 MUDr. Dana Moravčíková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	218
I. Definice hypertenze, její prevalence a klasifikace	218
II. Diagnostika arteriální hypertenze	219
III. Léčebné postupy	220
IV. Primární a sekundární prevence arteriální hypertenze	224
V. Další postupy	224
VI. Literatura	224
VII. Příloha	225

KARDIOVASKULÁRNÍ PROBLEMATIKA

Doporučený postup pro diagnostiku a terapii mužské erektilní dysfunkce

GARANT SVL ČLS JEP:

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D.

AUTOŘI:

MUDr. Zlatko Pastor, Katedra sexuologie, IPVZ Praha; Soukromé sexuologické centrum GONA

MUDr. Libor Zámečník, Ph.D., FEBU, Urologická klinika, VFN Praha

prof. MUDr. Václav Chaloupka, CSc., Česká kardiologická společnost

MUDr. Rudolf Červený, Ph.D., Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

MUDr. Martin Hollý, Sexuologické oddělení, Psychiatrická léčebna Bohnice, Praha

TH klinika, s.r.o., Praha

MUDr. Daniela Čechurová, Diabetologické centrum I. IK, FN Plzeň

OPONENTI:

doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc., Sexuologická společnost ČLS JEP

MUDr. Marie Manoušková, Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP

OBSAH

Úvod.....	234
1. Základní informace	234
2. Definice mužské erektilní dysfunkce (ED)	234
3. Výskyt poruch erekce.....	234
4. Mechanismus erekce, klasifikace jejich poruch	234
5. Nejčastější etiologie a komorbidity ed	235
5.1 Organické příčiny.....	235
5.2 Psychogenní etiologie	236
5.3 ED vyvolané medikamenty a jinými chemickými látkami.....	236
5.4 ED vyvolané jinými faktory.....	236
6. Diagnostika poruch erekce.....	236
6.1 Základní vyšetření.....	236
6.2 Speciální laboratorní vyšetření.....	237
6.3 Přístrojové rozšířené vyšetření a speciální testy.....	238
6.4 Závěry	238
7. Terapie ED	239
7.1 Léčba první volby	239
7.2 Léčba druhé volby	239
7.3 Léčba třetí volby	240
8. Literatura	241